

PRIJZEN/TARIEVEN

Sociaal tarief: datum van beslissing tot toekenning van de uitkering

OMSCHRIJVING

In verschillende klachtendossiers kent de energieleverancier geen sociaal tarief toe voor de periode vóór de beslissing tot toekenning van de uitkering, ook al is die beslissing met terugwerkende kracht genomen. Wanneer een aanvraag tot een uitkering is ingediend kan de behandeling daarvan soms langere tijd aanslepen. Dat doet zich vooral voor wanneer er een betwisting is tussen de aanvrager en de administratie, waardoor de eindbeslissing door de administratie of eventueel de bevoegde rechter pas na een lange behandeling wordt genomen. Het kan bijgevolg voorkomen dat in die beslissing de uitkering met terugwerkende kracht wordt toegekend.

De attesten die specifiek voor het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas worden opgemaakt, maken melding van de datum van de beslissing. Ook de modellen van attest die in de bijlagen bij de Koninklijke Besluiten van 29 maart 2012 zijn opgenomen voorzien in die vermelding. Nergens in die koninklijke besluiten wordt echter enig gevolg gegeven met betrekking tot die datum.

STANDPUNT VAN DE LEVERANCIER

In de praktijk blijkt nu dat, wanneer het sociaal tarief wordt aangevraagd op voorlegging van een dergelijk attest, de energieleverancier wel degelijk rekening houdt met die datum van beslissing en slechts het sociaal tarief toekent voor het verbruik vanaf de eerste dag van het trimester waarin die beslissing is gevallen. In situaties waarbij een gewaarborgd inkomen of sociale tegemoetkoming met terugwerkende kracht werd toegekend, betekent dit dat de gerechtigde de toepassing van het sociaal tarief verliest voor de periode vanaf de datum waarop zijn recht op uitkering met terugwerkende kracht ingaat tot het trimester waarin de beslissing is genomen. Het kan daarbij gaan om het verbruik van verscheidene maanden of zelfs jaren.

AANBEVELING VAN DE OMBUDSDIENST

De Ombudsdienst is van mening dat in dergelijke gevallen het sociaal tarief moet worden toegekend vanaf de dag waarop het recht op de uitkering ingaat, ongeacht de datum waarop de beslissing daartoe is genomen.

In drie klachtendossiers, waarvan 2 ingediend door klanten van ELECTRABEL en één door de sociale leverancier EANDIS, werd daaromtrent een aanbeveling opgesteld. Hierbij werd rekening gehouden met volgende overwegingen.

- Ook inzake deze dossiers wordt in de eerste plaats verwezen naar de wettelijke grondslag van het recht op het sociaal tarief, met name de aardgaswet en de elektriciteitswet, en wordt herinnerd aan de verplichting van de energieleveranciers om zich bij de levering van elektriciteit en/of aardgas aan dit tarief te houden bij klanten die daarvoor krachtens de wet in aanmerking komen.
- Noch de aardgaswet, noch de elektriciteitswet, noch het Koninklijk Besluit van 28 juni 2009 betreffende de automatische toepassing voor de levering van elektriciteit en aardgas aan de beschermde residentiële afnemer met een laag inkomen of in een onzekere situatie, noch de Ministeriële Besluiten van 30 maart 2007, maken het recht op sociaal tarief afhankelijk van de datum waarop de beslissing inzake het gewaarborgde inkomen of sociale tegemoetkoming die toegang geeft tot het sociaal tarief werd genomen.
- Overigens worden zelfs de vormvoorwaarden en verplichte vermeldingen - zoals de datum van beslissing - met betrekking tot de attesten pas opgelegd door het Koninklijk Besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomst-regels voor het ten laste nemen hiervan, dat pas op 01/04/2012 in werking is getreden. Afspraken die voor die datum werden gemaakt en die ertoe strekken het sociaal tarief niet met terugwerkende kracht toe te passen vanaf de datum waarop de energiekant recht had op het gewaarborgd inkomen of sociale tegemoetkoming situeren zich louter op het administratieve niveau. Zij hebben geen specifieke rechtsgrond, werden niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en zijn bijgevolg niet tegenstelbaar aan derden zoals de energiekanten.

ANTWOORD VAN DE LEVERANCIER

ELECTRABEL verwijst naar het uitblijven van een bericht van automatische toepassing van het sociaal tarief voor de betrokken perioden en blijft, wat de attesten betreft, bij het standpunt dat “de beslissingsdatum vermeld op het geldige attest van (de administratie die de uitkering verstrekt) bepalend is voor de datum vanaf wanneer het sociaal tarief moet worden toegekend door de leverancier”.

Het energiebedrijf voert daartoe tevens aan dat “noch in de Ministeriële Besluiten van 30 maart 2007, noch in Titel I, hoofdstuk II van de Programmawet van 27 april 2007 of zijn uitvoeringsbesluiten (...) voorzien (is) dat de leveranciers de sociale tarieven dienen toe te passen vanaf de datum waarop het recht op een bepaalde uitkering is ontstaan. Leveranciers kunnen dan ook niet worden verplicht om de sociale maximumprijzen met terugwerkende kracht vanaf deze datum toe te passen.

Dat in diverse reglementeringen betreffende sociale zekerheidsuitkeringen die aanleiding geven tot het verwerven van het vereiste statuut wel concreet voorzien wordt dat het recht op de tegemoetkoming met terugwerkende kracht ingaat kan geen argument vormen om ook het sociaal tarief op die manier toe te passen in de tijd. Deze wetgeving staat volledig los van de reglementering inzake SOCTAR. Belangrijk is een onderscheid te maken tussen (1) de datum waarop het recht op een tegemoetkoming ontstaat en (2) de datum waarop iemand het vereiste statuut verwerft voor de toepassing van de sociale tarieven.”

ANTWOORD VAN DE DISTRIBUTIENETBEHEERDER

Ook EANDIS verwierp de aan hem gerichte aanbeveling. Deze distributienetbeheerder, hier in diens functie van sociale leverancier, verwees hiervoor uitsluitend naar de afspraken die hieromtrent werden gemaakt:

“De door u aangehaalde wetgeving legt geen specifieke werkwijze op omtrent de toepassing van het sociaal tarief, waardoor de FOD Economie een concretisering heeft opgenomen in het Vademecum SOCTAR.

Op basis van deze klacht werd deze werkwijze nogmaals afgetoetst bij de FOD Economie en er werd duidelijk meegegeven dat de netbeheerder de vastgelegde regels van het Vademecum moet volgen. Indien EANDIS deze niet volgt, is een opgelegde sanctie door de CREG mogelijk. Ook de CREG volgt namelijk de betreffende werkwijze zoals beschreven in dit Vademecum.

Aangezien zowel de FOD Economie als de CREG deze werkwijze opleggen, kan de netbeheerder in dit dossier geen uitzondering maken.”

COMMENTAAR VAN DE OMBUDSDIENST

De Ombudsdienst beaamt dat de energiewetgeving geen specifieke bepalingen bevat betreffende de toepassing in het verleden van het sociaal tarief. Dit betekent echter niet dat daarvoor geen regels zouden bestaan.

Het sociaal tarief is immers een subjectief recht in hoofde van de energiekanten die daarvoor in aanmerking komen. Dat is ook de reden waarom in de aanbevelingen hieromtrent telkens herinnerd wordt aan de wettelijke basis van dit recht en aan de wettelijke verplichting in hoofde van de leveranciers om dit recht te honoreren.

Dit recht kan niet in de tijd worden beperkt door verwijzing naar de gewone uitdovingsregels inzake verbintenissen, zoals bijvoorbeeld inzake verjaring. In geen enkele van de behandelde dossiers wordt een dergelijke uitdovingsgrond aangevoerd, maar wordt slechts verwezen naar afspraken in de sector en naar een vademecum op het administratieve niveau. Deze kunnen evenwel geen afbreuk doen aan het recht op sociaal tarief van een energiekant die bij deze afspraken of administratieve praktijk niet betrokken is.